

Trygghetsplan

Likabehandlingsplan och
årlig plan mot kränkande
behandling

Förskolan Junibacken 2016-2017

möjLigheter
samverKAN
BEmötande
delaktigHet
helhetstänkANDe
reLationer
dlalog
samsyN
värdeGrund

ÖREBRO

Örebro kommuns Trygghetsvision

I Örebros förskolor och skolor har vi en trygghetsvision. Den antogs av kommunfullmäktige 18 september 2002 och ser ut så här:

"Alla barn och ungdomar i Örebro kommun har rätt till en trygg miljö i förskolor och skolor. Ingen ska bli utsatt, kränkt eller mobbad. Detta är ett ansvar för varje vuxen, liksom för alla barn och ungdomar."

Sedan 1 januari 2009 regleras trygghetsarbetet i två regelverk, 6 kap. Skollagen (2010:800) och 1-3 kap. Diskrimineringslagen (2008:567).

1. Vision

En vision ska vara något som alla i verksamheten kan samlas kring och arbeta för i alla delar av verksamheten. En vision är det verksamheten strävar mot med sitt likabehandlingsarbete.

Det här är vår vision för trygghetsarbetet:

På vår förskola ska varje barn utifrån gruppen få vara sitt bästa jag.
På vår förskola ska inget barn bli diskriminerat eller utsatt för kränkande behandling.
På vår förskola ska verksamheten genomsyras av dessa värden: omtanke, respekt, glädje, nyfikenhet, kreativitet, ansvar, delaktighet och reflektion.

2. Uppföljning och utvärdering av 2015-2016 års trygghetsplan

Kön

Mål:

All verksamhet på vår förskola genomsyras av ett könsperspektiv för att öka jämställdheten. Inga barn skall känna sig utsatta för diskriminering eller trakasserier på grund av kön.

Insats/Arbetsätt	Resultat
Vi arbetar för en jämställd förskola genom att beakta könsaspekten i alla beslut och i organiseringen av förskolans arbete. Vi ställer oss frågan: vad blir/är konsekvensen för flickor respektive pojkar om vi gör så här?	Materialet vi har valt på förskolan är ett mer könsneutralt material som vi medvetet introducerar för barnen. Vi har reflekterat över vilka benämningar vi använder oss av med barnen och med varandra.
Vi skall arbeta med att uppmärksamma normativa påståenden om kön i litteratur och sagoböcker. Pedagogerna är medvetna om detta vid val av barnlitteratur. Samtal skall föras mellan kollegor.	På förskolan har vi en medvetenhet när vi väljer vilka böcker vi lånar och köper in litteratur till barnen. När vi läser böcker tillsammans med barnen reflekterar vi kring innehållet i litteraturen.
Vi ska medvetandegöra och reflektera över vårt nuvarande förhållningssätt gentemot flickor och pojkar. Till stöd finns t.ex. boken "Genusperspektiv" av Kajsa Svaleryd och "Flickor, pojkar och pedagoger" av Kajsa Wahlström.	Litteraturen finns tillgänglig på förskolorna.
Vi strävar efter att ge pojkar och flickor lika mycket tid och utrymme i samtalen. Pedagogerna använder ett medvetet ordal, hur pratar vi med flickor respektive pojkar	Vi reflekterar dagligen över hur vi bemöter barnen. Vi är medvetna om att vi möter varje barn, inte flickor eller pojkar.

Etnisk tillhörighet

Mål:

På vår förskola skall alla barn oavsett etnisk eller kulturell tillhörighet ha samma rättigheter och möjligheter. Inga barn ska känna sig utsatta för diskriminering eller trakasserier på grund av etnisk eller kulturell tillhörighet.

Insats/Arbetsätt	Resultat
Vi ska engagera tolkar och översättare för vårdnadshavarna med utländsk bakgrund vid behov.	Vi tar in tolkar och översättare vid behov för att alla ska ha möjlighet att kunna vara delaktiga.
Vi möter alla barn utifrån deras förutsättningar	Vi har på förskolan en gemensam barnsyn oavsett bakgrund och familjeförhållande.

Religion och annan trosuppfattning

Mål:

På vår förskola skall alla barn oavsett religion eller annan trosuppfattning, ha samma rättigheter och möjligheter. Inga barn ska känna sig utsatta för diskriminering eller trakasserier på grund av religion eller annan trosuppfattning.

Insats/Arbetssätt	Resultat
All förskolepersonal skall mötas i samtal kring hur vi skall hantera situationer där etnisk/kulturell eller religiös tillhörighet har betydelse. Hur gör vi om barn inte kan vara med i alla aktiviteter, besök mm av religiösa eller andra orsaker?	I samråd med vårdnadshavarna görs en överenskommelse vid uppkommen situation.
Vid inskolning tar personalen reda på om barnets/familjens trosuppfattning kräver viss kost. Köket informeras om detta	Önskemål om specialkost tillgodoses

Funktionsnedsättning

Mål:

I vår verksamhet ska alla barn ha samma rättigheter och möjligheter oavsett funktionsnedsättning. Inga barn ska känna sig utsatta för diskriminering eller trakasserier på grund av funktionsnedsättning.

Insats/Arbetssätt	Resultat
Vi arbetar för att alla barn ska ha lika möjligheter att delta i verksamheten, oavsett funktionsnedsättning. Vid planering av verksamheten ska konsekvenserna för barn med olika funktionsnedsättning beaktas.	Verksamheten anpassas för att tillgodose barns olika behov
Vi arbetar kontinuerligt med att se alla barns möjligheter och styrkor. Vårt mål är att alla barn oavsett funktionsnedsättning ska ges möjlighet att vara delaktiga och aktiva på sina egna villkor.	Verksamheten anpassas för att tillgodose barns olika behov. Pedagoger för dialog i arbetslaget, vårdnadshavarna, barnhälsa vid behov och andra aktörer.
Vi utbildar vid behov vår personal i frågor kring funktionsnedsättning, både internt i handledning och i gemensamma satsningar.	Pedagoger för dialog med barnhälsoteam. Större förståelse och kunskap för att möta barn och familjer med funktionsnedsättning.

Sexuell läggning

Mål:

Vår verksamhet arbetar för ökad förståelse för olika sexuella läggningar. Inga barn ska känna sig utsatta för diskriminering eller trakasserier på grund av familjebildning.

Insats/Arbetsätt	Resultat
Pedagogerna skall reflektera tillsammans kring hur vi förhåller oss i frågor gällande sexuell läggning för att få ett medvetet förhållningssätt.	Pedagogerna får ett gemensamt förhållningssätt gentemot barnen.
Vår verksamhet ska möta barnen i deras frågeställningar om olika sexuell läggning och familjebildning.	Pedagogerna visar på att familjer bildas och ser ut på olika sätt.

Kränkande behandling

Mål:

Inget barn i vår verksamhet ska känna sig utsatt för kränkning

Insats/Arbetsätt	Resultat
Trygghet och trivsel tas upp på utvecklingssamtalen med vårdnadshavarna. Vid utvärderingen av verksamheten skall frågor rörande diskriminering och kränkningar lyftas.	Ett nära samarbete mellan förskola och hem. Ett förebyggande arbete som kan hjälpa till att upptäcka kränkande behandling i tidigt skede, och insatser kan göras direkt.
Vi skall arbeta med sociala regler i barngruppen genom att t.ex. prata om och visa hur en bra kompis är. Vi hjälper barnen att förstå sina och andras känslor och att sätta ord på dem.	Vi jobbar med kompisamlingar på flera avdelningar där olika händelser lyfts. Barnen blir delaktiga i arbete mot kränkande behandling
Vi skall arbeta med att få ett gott klimat bl.a. genom att arbeta med personalens förhållningssätt. Målet är att all personal ska få utbildning i ICDP, vägledande samspel.	Medvetna pedagoger.

Vårdnadshavarnas delaktighet

Mål:

Att göra vårdnadshavarna delaktiga i förskolans trygghetsarbete.

Insats/Arbetsätt	Resultat
Pedagogerna berättar om förskolans trygghetsarbete och trygghetsplan vid föräldramöte.	Vårdnadshavarna får insyn i hur förskolan arbetar med tryggheten i förskolan.
Vårdnadshavarna får diskussionsfrågor vid föräldramötet.	<p>På frågan "På vilket sätt kan ni se och höra vårt trygghetsarbete?" svarar vårdnadshavarna bland annat: "Lugn miljö och inte så hög ljudnivå", "Bra och tydliga rutiner", "Barn och pedagoger på andra avdelningar känner till varandra, det märks då de hälsar vid namn", "Hemma hörs uttryck som att man ska vara artig och hjälpsam", "Alltid någon som välkomnar och tar emot vid lämning".</p> <p>På frågan "Vad är viktigt för er vårdnadshavarna i vårt (pedagogernas) bemötande gentemot er och era barn?" svarar vårdnadshavarna bland annat: "Förtroendefull dialog, inte förmanande", "Pedagogerna tar sig tid att sammanfatta dagen vid hämtning och lyfter fram det positiva", "All information är viktig att få och det görs på ett professionellt sätt – rak kommunikation", "Lyhördhet för varje barn", "Normkritiskt förhållningssätt".</p>

3. Tydliga roller och ansvarsfördelning

Huvudmans ansvar

Örebro kommun som huvudman är den som är ansvarig för att verksamheten uppfyller sina skyldigheter enligt de lagstiftningar som berör likabehandling. En tydlig ansvarsfördelning skall finnas i verksamheten.

Så här ser vår ansvarsfördelning ut:

Uppdrag	Arbetsätt	Tidpunkt	Ansvar	Har delegerats till:
All personal, barn och vårdnadshavare ska känna till att diskriminering och kränkande behandling inte är tillåten i verksamheten.	Kontinuerligt upprätta, läsa in sig på och utvärdera våra styrdokument. Informera vårdnadshavarna om trygghetsarbetet och trygghetsplanen samt att dela ut kortversionen av trygghetsplanen till vårdnadshavarna. Kontinuerliga samtal med vårdnadshavarna. Vi arbetar med normer och värden	Kontinuerligt enligt vårt årshjul. Föräldramöten Förskoleråd.	Förskolechef	Pedagogerna
Se till att det bedrivs ett målinriktat arbete för att främja barns och elevers lika rättigheter, samt att motverka diskriminering utifrån diskrimineringsgrunderna samt kränkande behandling.	Det kontinuerliga arbetet med normer och värden utifrån läroplanen. Upprätta trygghetsplan och utvärdera den. Diskutera trygghetsfrågor på kvällskonferenser.	Kontinuerligt	Förskolechef	Pedagogerna
Om verksamheten får kännedom om att diskriminering eller kränkande behandling förekommer, se till att utredning görs och att åtgärder vidtas.	Vi följer trygghetsplanens åtgärder.	Vid behov	Förskolechef	Pedagogerna
Se till att det finns rutiner för utredning, åtgärder och dokumentation av trakasserier och kränkande behandling.	Vi följer trygghetsplanen se punkt 8, åtgärdande arbete. Vi använder Örebro kommuns dokument för utredning.	Vid behov.	Förskolechef	Pedagogerna
Årligen upprätta, utvärdera en trygghetsplan i samarbete med personal och barn, om möjligt även vårdnadshavarna.	Förskolechef och utvecklingsledare gör ett utkast som diskuteras på kvällskonferenser. Förskolan gör en kartläggning inför upprättande av trygghetsplanen	Enligt årshjulet (kommunala)	Förskolechef	Pedagogerna

Uppdrag	Arbetsätt	Tidpunkt	Ansvar	Har delegerats till:
<p>All personal i verksamheten har ett ansvar för att främja likabehandling och motverka diskriminering och kränkande behandling.</p> <p>Vid misstanke om att en kränkning sker ska en anmälan göras till förskolechef.</p>	<p>Dokumentera händelsen.</p> <p>Kontakta förskolechef.</p>	<p>Vid behov</p>	<p>All personal. Det är viktigt att komma ihåg att det inte bara är den pedagogiska personalen som omfattas utan även annan personal som till exempel vaktmästare, lokalvårdare och kökspersonal.</p>	<p>All personal</p>
<p>Barn har inget formellt ansvar i trygghetsarbetet. Däremot ska vi uppmuntra barnen till att reagera på trakasserier, diskriminering och kränkande behandling.</p>	<p>Vi uppmuntrar barnen att berätta om hur de känner och hur deras kompisrelationer ser ut. Barnintervjuer genomförs. Vi hjälper barnen att säga ifrån och att säga till en vuxen både för sin egen och för kompisens räkning.</p>	<p>Kontinuerligt</p>	<p>All personal.</p>	<p>All personal</p>
<p>All personal har ett ansvar att vara goda förebilder inför barnen</p>	<p>All personal är medvetna om att de är normbärare och förebilder. All personal reflekterar över sina egna handlingar och ställningstaganden.</p>	<p>Kontinuerligt</p>	<p>All personal</p>	

Information

Trygghetsplanen skall vara känd bland all personal, barn och vårdnadshavarna. Syftet med det är att förmedla kunskap om barns rättigheter och att visa på hur verksamheten arbetar för en trygg miljö.

Så här arbetar vi kring information:

Målgrupp	Insats/Arbetsätt	Tidpunkt	Ansvar
Personal	Förankring av trygghetsplanen på kvällskonferens eller på studiedag.	Under höstterminen när planen är reviderad	Förskolechef & pedagoger och kökspersonal
Barn	Vi pratar om hur vi är bra kompisar mot varandra. Pedagogerna är medvetna om att de är normbärare och förebilder.	Kontinuerligt	Pedagogerna
Vårdnadshavarna	Inskolning. Föräldramöte. Utvecklingssamtal. Kortversion delas ut till alla familjer. Trygghetsplanen finns tillgänglig på orebro.se. Förskoleråd.	Kontinuerligt	Pedagogerna Förskolechef ansvarar att informera på förskoleråd och orebro.se.

4. Delaktighet

a) Barns delaktighet

Det är barnens rättighet att vara delaktiga i trygghetsarbetet. Delaktigheten ska anpassas efter elevernas ålder och mognad. (Se förordning 2006:1083).

Så här arbetar vi med barns delaktighet i trygghetsarbetet och så här involverar vi barn i arbetet med att upprätta, följa upp och se över trygghetsplanen:

Insats/Arbetsätt	Tidpunkt	Ansvar
Dagarna på förskolan är strukturerade för att skapa en grundläggande trygghet i en lugn miljö.	Kontinuerligt och när vi organiserar vår verksamhet.	Pedagogerna
Vi delar barnen i mindre grupper för att ge barnen mer utrymme till att vara lyhörda för varandras åsikter och tankar.	Kontinuerligt och när vi organiserar vår verksamhet.	Pedagogerna
Barnobservationer	Kontinuerligt	Pedagogerna
Barnintervjuer och samtal med vårdnadshavarna.	Höst och vår	Pedagogerna

b) Vårdnadshavarnas delaktighet

Insats/Arbetsätt	Tidpunkt	Ansvar
Pedagogerna berättar om förskolans trygghetsarbete och trygghetsplanen vid föräldramötet.	Höst	Pedagogerna
Vårdnadshavarna får frågor gällande trygghet och trivsel inför uppföljningssamtal och utvecklingssamtal.	Höst och vår	Pedagogerna
I det vardagliga mötet samtalar pedagogerna med vårdnadshavarna om barnets dag på förskolan.	Kontinuerligt	Pedagogerna

5. Barns rättigheter till stöd

Barnet har rätt att få stöd och hjälp när barnet känner sig kränkt. Barns upplevelser av kränkningar får inte avfärdas. Vem barnet än kontaktar i verksamheten så har barnet rätt att bli tagen på allvar och få stöd. Det är alltid den utsatte som avgör om ett beteende eller en handling är oönskad eller kränkande.

I vår verksamhet kan barn och deras vårdnadshavare som vill ha stöd, vända sig till:

All personal på förskolan: Avdelningarna: Gosan 019-213223, Busan 019-213222, Paviljongen 019-213225 och Kringlan 019-213221 junibacken.forskola@orebro.se
Förskolechef Mona Hansen 019-214084 mona.hansen@orebro.se
Verksamhetschef Zandra Ahkoila 019-212728 zandra.ahkoila@orebro.se
Förvaltningschef Margareta Borg 019-215014 margareta.borg@orebro.se
Barnhälsoteam:
Specialpedagog Lisa Hushagen 019-213364 elisabeth.hushagen@orebro.se
Specialpedagog Lisbeth Norrman-Littorin 019-213363 lisbeth.norrman-littorin@orebro.se
Psykolog Soile Leino 019-212391 soile.leino@orebro.se

6. Kartläggning

Förskolans pedagoger arbetar systematiskt med att kartlägga nuläget och göra en analys av resultatet för att kunna förebygga och motverka diskriminering, trakasserier och kränkande behandling på bästa sätt.

Följande kartläggningsmetoder kommer vi att använda oss av:

Insats/Arbetsätt	Tidpunkt	Ansvar
Barnintervjuer med de äldre barnen	Höst och vår	Pedagogerna
Utvecklingssamtal	Höst och vår	Pedagogerna
Dagliga samtal	Kontinuerligt	Pedagogerna
Samtal med vårdnadshavarna vid behov. Initiativ från pedagoger eller vårdnadshavarna	Kontinuerligt	Pedagogerna
Barnobservationer	Kontinuerligt	Pedagogerna
Arbeta med trygghetsplanen på APT och studiedag utifrån varje avdelnings kartläggning.	Höst	Pedagoger och förskolechef
Diskussionsfrågor till vårdnadshavare vid föräldramöte.	Höst	Pedagoger och förskolechef

7. Främjande och förebyggande arbete

Trygghetsarbetet ska bedrivas på ett målinriktat och planerat sätt. Förskolan ska ha klara och tydliga mål för sitt trygghetsarbete både kring främjande, förebyggande och åtgärdande insatser. De aktiva åtgärderna ska överensstämja med det som kartläggningen visar så att identifierade riskområden kan förebyggas.

a) Främjande arbete

Syftar till att förstärka respekten för allas lika värde, omfattar **alla** diskrimineringsgrunderna, **riktas mot alla** och **bedrivs utan förekommen anledning**, är en **naturlig del i det vardagliga arbetet**. Det kan till exempel handla om bemötande och förhållningssätt och insatser som ingår i värdegrundsarbetet.

Så här arbetar vi främjande i vår verksamhet:

Mål	Insats/Arbetsätt	Tidpunkt	Ansvar
Alla barn ska känna sig trygga på förskolan och inte utsättas för kränkande behandling.	<p>*Vi delar barnen i mindre grupper stor del av dagen för att barnen ska bli sedda, lättare upptäcka situationer och för att skapa utrymme för samtal och diskussioner.</p> <p>*Vi är närvarande pedagoger som direkt agerar när vi hör något som kan uppfattas som kränkning.</p> <p>*Vi uppmuntrar barnen att säga ifrån och att säga till en vuxen om de hör något som kan uppfattas som en kränkning. Vi trycker på att det är något positivt att säga till en vuxen.</p> <p>*Pedagogerna ska ständig vara observanta och våga ifrågasätta varandras förhållningssätt gentemot barnen.</p> <p>*Pedagogerna strävar efter att vara nära barnen så vi kan hjälpa till att sätta gränser som stöd för barnen i relationen till andra barn och vuxna eftersom de inte alltid har det verbala språket än. Vi hjälper dem att föra sin talan t.ex. genom tecken.</p>	Kontinuerligt	Pedagogerna
Alla barn och vuxna har lika värde oavsett ålder, kön, sexuell läggning, etnisk tillhörighet, religion eller funktionsnedsättning.	<p>*Alla barn och vuxna behandlas med respekt.</p> <p>*Vi pedagoger är medvetna om att vi är normbärare.</p> <p>*Pedagogerna uppmärksammar när kränkande kommentarer yttras och reder ut det med de som är berörda.</p> <p>*Vi är medvetna om att barnen är olika individer med olika behov och det är därför väldigt viktigt att bemöta dem utifrån detta. Olika barn tar t.ex. olika lång tid på sig att släppa in nya barn och pedagoger i deras trygghetszon</p>	Kontinuerligt	Pedagogerna

Mål	Insats/Arbetsätt	Tidpunkt	Ansvar
Material och den pedagogiska miljöns utformning syftar till att vara åldersanpassad och utifrån barnens intressen och behov.	<p>*Vi diskuterar och reflekterar kring vilket material, vi använder och hur vi utformar den pedagogiska miljön samt hur vi pedagoger förhåller oss till materialet.</p> <p>*Vid utformning av miljön och val av material finns ständigt ett genusperspektiv med.</p> <p>*Vi skapar mötesplatser där barnen får möjlighet till positiva möten</p> <p>*Vi har en miljö som är tydlig med vad man kan leka/göra i de olika rummen/mötesplatser samt hur många som kan vistas där. Vi har en tydlighet med var alla sakerna ska vara.</p>	Kontinuerligt	Pedagogerna
Känsliga saker/viss information tar vi inte när barnen/andra vårdnadshavare hör.	<p>*Vi har en öppen dialog med vårdnadshavarna där vi tillsammans kan mötas kring frågor som rör barnet.</p> <p>*Vi uppmuntrar vårdnadshavarna att våga prata med oss om de har funderingar kring vårt trygghetsarbete.</p> <p>*Vi har en tydlighet i hur vi lämnar över information i arbetslaget.</p>	Lämning/hämtning/samtal. Diskussioner med våra kollegor i olika forum. Avdelningens informationsbok.	Pedagogerna Pedagogerna
Överinskolning: Trygga barn-trygga vårdnadshavare-trygg barngrupp.	<p>*För att barnen ska lära känna miljön, materialet, barnen och pedagogerna på den nya avdelningen har vi överinskolning när barnen byter avdelning på förskolan</p> <p>*Vi behöver upprätta rutiner för överlämningssamtal pedagoger emellan när barnen byter avdelning på förskolan.</p>	Slutet av vårterminen. April-maj -17	Pedagogerna
Inskolning: Trygga barn-trygga vårdnadshavare-trygg barngrupp.	<p>*Vi har en bra och tydlig kommunikation med vårdnadshavarna redan innan barnet börjar sin inskolning.</p> <p>*Vi har en lugn inskolning som får ta tid utifrån barns och vårdnadshavarnas behov, så att vi lär känna barn och vårdnadshavarna och får en relation till dem.</p>	Vi erbjuder inskolningsmöte. Under barnets första tid på förskolan.	Pedagogerna Pedagogerna
Samverkan med hemmen	På föräldramötet under hösten pratar vi mycket kring normer och värden. Diskussion förs då med vårdnadshavarna kring trygghetsarbetet utifrån vårt förhållningssätt.	Föräldramöte	Pedagogerna Vårdnadshavarna
Avd. Gosan och Busan: Trygghet – inskolning	<p>*Vi löser i möjligaste mån pedagogfrånvaro på avdelningen med kända vikarier eller annan pedagog från den egna förskolan. Detta för att flera av de yngsta barnen är känsliga för ”nya ansikten”.</p> <p>*Vid inskolning och några veckor framöver är det pedagogerna/miljön som är barnens trygghet. I möjligaste mån är vi restriktiva med ny personal, övrig personal lär de känna efter hand.</p>	Kontinuerligt	Pedagogerna

Avd. Gosan: Inskolningsmöte	Vi har ett inskolningsmöte där vi berättar för föräldrarna om upplägg, innehåll och förhållningssätt. Det skapar trygghet för föräldrarna som i sin tur skapar trygghet för barnen första dagen på förskolan.	Före inskolningsstart på höst- eller vårterminen	Pedagogerna
Avd. Gosan: Föräldradelaktig inskolning	Vi har denna hösttermin gjort föräldrarna mer delaktiga i inskolningen. Föräldrarna är närvarande hela första veckan under alla moment. Föräldrarna får därmed inblick i verksamheten och lär även känna pedagogerna och barnens kommande vardag. När föräldrarna är med och upptäcker allt det nya tillsammans med sitt barn skapar det trygghet för barnet. Vi vill fortsätta med föräldradelaktig inskolning kommande termin.	Inskolning på höst- och vårterminen.	Pedagogerna
Avd. Gosan: Samarbete mellan avdelningarna	Se till att Busans pedagoger introduceras för barn och föräldrar redan vid inskolning. Eftersom avdelningarna samarbetar mycket på morgonen och eftermiddagen och barnen och föräldrarna möter även Busans pedagoger ofta.	Under inskolningstiden på höst- och/eller vårterminen. På föräldramöten.	Pedagogerna
Avd. Gosan & Busan: Samspel	Vi pedagoger ska vara nära barnen och stötta dem i det sociala samspelet. Vi hjälper barnen att hitta olika sätt att kommunicera och visar hur vi är mot varandra i gruppen. Vi hälsar barnen välkomna varje dag när de kommer till förskolan. Vi pratar även om de barn som inte är på förskolan och vad de kan tänkas göra.	Kontinuerligt	Pedagogerna
Avd. Busan och Paviljongen:	Vi pedagoger finns där barnen befinner sig och stöttar dem i deras sociala samspel, bl.a. genom att hjälpa dem att kommunicera, "tolka", vara goda förebilder och visa på hur man kan säga/visa "nej"/"stopp".	Kontinuerligt	Pedagogerna
Avd. Busan och Paviljongen:	Vi pedagoger förstärker barnens positiva handlingar och uppmärksammar dem för barnet självt och barngruppen. Vi låter barnen vara goda förebilder för varandra och vara inspiratörer.	Kontinuerligt	Pedagogerna
Avd. Kringlan: Fortsätta med kompissamling	Kompissamling där vi lyfter och stärker positiva händelser som sätts upp på vår kompistavla. Vi samtalar på kompissamlingen kring olika värdeord. Barnen får reflektera utifrån en händelse som vi spelar upp med figurer. Händelsen baseras på observationer vi gjort i barngruppen. Under höstterminen kommer vi att fokusera på vänskap och jobba med ord och handlingar om hur vi är mot varandra.	En gång per vecka. Vi arbetar med ett värdeord i taget under en längre tid.	Pedagogerna

Mål	Insats/Arbetsätt	Tidpunkt	Ansvar
Avd. Kringlan: Vi vill stärka barnen i processen att påbörja-genomföra-avsluta	Vi är nära barnen i lek och aktiviteter och uppmuntrar till att fokusera och stanna kvar längre i det de gör.	Kontinuerligt	Pedagogerna Barnen Föräldrarna
Avd. Kringlan Att barnen kan göra val utifrån egna intressen.	Vi arbetar aktivt för att stärka barnen i att kunna göra egna val i lekar och aktiviteter. Vi pedagoger försöker att identifiera platser och aktiviteter som är normbrytande. Vi gör medvetna val vid gruppindelning och hur vi väljer material och utmaningar.	Kontinuerligt	Pedagogerna

b) Förebyggande arbete

Syftar till att **avvärja risker** för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling, Omfattar endast områden som i en kartläggning av verksamheten identifierats som riskfaktorer. Följande aktiva åtgärder kommer vi att arbeta extra med under detta år utifrån de analyser vi gjort av årets kartläggning. Denna del kan gärna sättas upp så att den blir synlig och känd för alla i verksamheten.

Nulägesanalys utifrån kartläggning				
Riskområden som har identifierats i kartläggningen.	Mål	Insats/arbetsätt för att motverka att diskriminering, trakasserier och kränkande behandling förekommer i vår verksamhet	Tidpunkt	Ansvar
Uppbrott och förflyttningar	Uppbrott och förflyttningar ska ske i trygghet.	Uppbrott och förflyttningar ska ske i så stor utsträckning som möjligt i mindre grupper tillsammans med pedagog.	Kontinuerligt	Pedagogerna
Hallen	På- och avklädning ska ske i trygghet.	På- och avklädning ska ske i mindre grupper tillsammans med pedagog.	Kontinuerligt	Pedagogerna
Gården	På gården ska barnen känna sig trygga. Vi behöver uppdatera våra gårdsregler.	Ute tar alla pedagoger ansvar för allas barn. Pedagogerna sprider sig på gården.	Kontinuerligt Våren 2017	Pedagogerna
Böcker	Inget barn ska känna sig kränkt eller diskriminerat när vi läser böcker.	Pedagogerna är medvetna om vilken litteratur de väljer utifrån diskrimineringsgrunderna. Pedagogerna läser böckerna innan vi presenterar dem för barnen.	Kontinuerligt	Pedagogerna
Material och pedagogisk miljö	Barn ska kunna välja lekar utifrån intresse utan att begränsas av traditionella könsmonster.	Vi uppmuntrar barnen att leka med vad de själva vill. Vi är medvetna om att vi benämner materialet könsneutralt. Vid inköp av nytt material eller utformning av miljön har vi ett genus- och mångfaldsperspektiv.	Kontinuerligt	Pedagogerna
Toalett/Skötrum	Alla barn ska känna trygghet på toaletten och i skötrummet.	När barnen går på toaletten har pedagogen uppsikt. Pedagogen uppmuntrar barnen att säga till innan. Barnen går en och en på toaletten.	Kontinuerligt	Pedagogerna

Riskområden som har identifierats i kartläggningen.	Mål	Insats/arbetsätt för att motverka att diskriminering, trakasserier och kränkande behandling förekommer i vår verksamhet	Tidpunkt	Ansvar
Öppning/frukost	För att skapa en trygg öppning och en trygg frukostsituation behöver vi vara två pedagog från klockan 07:00.	På fredagar börjar pedagog nummer två klockan 7:15. Vi behöver se över schemat för att kunna justera så att vi kan vara två pedagoger från 7:00 istället.	Våren 2017	Pedagogerna och utvecklingsledare
Avd. Gosan: Ensam pedagog på avdelningen	När en pedagog är ensam på avdelningen har vi bara ett rum öppet för barnen.	För att kunna "trygga" och vara nära barnen. För att vara nära i barnens sociala samspel.	Kontinuerligt	Pedagogerna
Avd. Gosan: Vilan	Alla barn ska känna sig trygga på vilan.	Det finns alltid minst en pedagog med på vilan tills det att alla har somnat. Därefter finns alltid en pedagog i rummet intill för att ha uppsikt över barnen som sover. För att underlätta detta finns fönster i dörren mellan de båda rummen och dörren stängs inte helt. Barn som vaknar tidigt och riskerar att väcka andra barn tas ut ur vilorummet när sista pedagogen lämnar rummet (drar ut madrassen med barnet på).	Under vilan	Pedagogerna
Avd. Gosan: Skötrummet	Barnen ska känna trygghet vid blöjbyten.	Vi byter alltid blöjor inne i skötrummet. De som byter blöjor är i första hand avdelningens pedagoger eller pedagoger från de andra avdelningarna.	Kontinuerligt	Pedagogerna
Avd. Busan: Ensam pedagog på avdelningen	När en pedagog är ensam på avdelningen har vi bara ett rum öppet.	För att kunna "trygga" och vara nära barnen. För att vara nära i barnens sociala samspel.	Kontinuerligt	Pedagogerna
Avd. Busan: Vilan	Alla barn ska känna sig trygga när de vilar.	Det finns alltid en pedagog i rummet tills det att barnen som ska sova har somnat. Därefter finns alltid en pedagog i rummet intill för att ha uppsikt över de barn som sover. Vi har fönster i dörren in till vilan som underlättar detta.	Under vilan	Pedagogerna

Riskområden som har identifierats i kartläggningen.	Mål	Insats/arbetsätt för att motverka att diskriminering, trakasserier och kränkande behandling förekommer i vår verksamhet	Tidpunkt	Ansvar
Avd. Paviljongen: Samspel	Alla barn ska få en positiv roll i gruppen.	Nämna barnens namn i positiva sammanhang och uppmuntra barnen att hjälpa varandra i det sociala samspelet.	Kontinuerligt	Pedagogerna
Avd. Paviljongen: Lek	I leken ska inget barn känna sig kränkt av ett annat barn och alla barn ska känna att de duger som de är oberoende av utseende, kläder eller sätt att vara och uttrycka sig.	Vi pedagoger samtalar dagligen med barnen om hur vi är mot varandra. Vi samtalar med barnen om hur en bra kompis kan vara. Vi samtalar om olika känslor och hjälper barnen att sätta ord på sina egna känslor. Vi tar det i leken, precis när det hänt. Vi vill fånga stunden, medan det är aktuellt för barnen.	Kontinuerligt	Pedagogerna
Avd. Paviljongen: Innemiljön	Barnen ska känna trygghet i alla rum på Paviljongen. Miljön i rummen ska tydligt visa vad barnen kan leka och göra i de olika rummen.	Vi pedagoger är nära barnen och med i de rum där barnen är och guidar i leken. Vi anpassar oss till situationen/leken hur många barn som kan vara i varje rum. Vi har tydligt märkt upp i varje rum var materialet ska vara. Under vissa tider på dagen, när det bara är en pedagog på avdelningen, har vi bara ett eller två rum öppna, för att kunna vara nära barnen.	Kontinuerligt	Pedagogerna
Avd. Kringlan: rummet – Gallerian och rummet – Torget	Barnen ska känna sig trygga i rummen. Rummen ska tydligt signalera vilken typ av lek/aktivitet som är möjlig där.	Vi märker upp var material ska förvaras. Vi för ett samtal med barnen om hur och vad vi kan göra i de olika rummen. Vi finns nära barnen för att kunna stötta dem i leken. Vid vissa tidpunkter under dagen, när vi är en pedagog med barngruppen, stänger vi ett eller två av rummen. Vi begränsar antalet öppna rum, för att vi ska kunna se och höra alla barn.	Kontinuerligt	Pedagogerna
Avd. Kringlan: Toalettbesök	Alla barn ska känna sig trygga vid toalettbesök, oavsett vilken toalett de använder.	Barnen går på toaletten en i taget. Vi uppmuntrar barnen att säga till en vuxen när en ska gå till toaletten. När vi är inne på Kringlan så går barnen endast på toaletten bredvid Kringlans kök. När vi går ut eller kommer in får barnen använda toaletten i hallen, när en vuxen finns där.	Kontinuerligt	Pedagogerna

	<p>Varje barn har rätt att få vara i fred vid toalettbesök, därför ska en "staldörr" sättas upp till toaletten inne på Kringlan.</p>	<p>Om toaletten inne på Kringlan är upptagen kan toaletten i hallen användas om en vuxen följer med.</p> <p>Vi har felanmält till Futurum att en "staldörr" ska monteras. Anmälan gjordes i början av hösten 2016.</p>	Våren 2017	Futurum
<p>Avd. Kringlan: Hallen och trapphuset</p>	<p>Barnen ska känna sig trygga när vi är i hallen för att klä på eller av kläder för utevistelse.</p> <p>Barnen ska känna sig trygga om de använder toaletten i hallen.</p> <p>Dörren till trapphuset ska vara stängd.</p> <p>Dörren till köket ska vara stängd hela dagen.</p>	<p>Barnen är endast i hallen vid på- och avklädning samt vid toalettbesök när vi ska gå ut eller kommer in från gården.</p> <p>Barnen väntar i hallen när de är färdigklädda. Dörren till trapphuset hålls stängd. Barnen går endast ut i trapphuset tillsammans med en pedagog.</p> <p>Dörren till köket ska vara stängd. En pedagog är med i hallen vid på- och avklädning. Barnen går på toaletten en i taget.</p> <p>Om barnen vill hälsa på Inga-Lill i köket ska de fråga en vuxen först.</p>	Kontinuerligt	<p>Pedagogerna</p> <p>Pedagoger och kocken</p>

8. Åtgärdande arbete

Det krävs **goda rutiner** för att kunna ha **uppsikt**, för att kunna **upptäcka, utreda** och **åtgärda** samt för att **dokumentera** och göra **uppföljning** av diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Det åtgärdande arbetet ska **påbörjas genast** när det kommit signaler om att ett barn känner sig diskriminerad, trakasserad eller kränkt. Arbetet innebär att verksamheten måste **vidta åtgärder** som **dokumenteras** och **utvärderas** för att förhindra att kränkningarna upprepas.

Uppsyn och upptäckt

Verksamheten ska arbeta systematiskt för att upptäcka eventuell diskriminering, trakasserier och kränkningar. Verksamheten ska också ha en strategi för hur personal ska få kännedom om, eller ser en pågående kränkning, ska hantera situationen. Vad ska göras? Hur gör vi det? Hur kommunicerar vi våra rutiner? Hur samverkar vi vuxna? När ska insatsen göras? I vilken ordning ska vi göra våra insatser? Vem gör vad? Detta är exempel på några frågor som kan vara bra att förhålla sig till. Under punkt 3 *Ansvarsfördelning och roller* finns en tydlig ansvarsfördelning inom verksamheten beskriven.

I vår verksamhet arbetar vi på följande sätt med att hålla uppsikt och upptäcka diskriminering, trakasserier och kränkningar:

Insats/Arbetsätt	Tidpunkt	Ansvar
Pedagogerna är lyssnande och närvarande med barnen.	Kontinuerligt	Pedagogerna
Genom barnintervjuer	En gång per termin	Pedagogerna
Samtal med vårdnadshavarna: dagliga samtal, utvecklingssamtal, föräldramöten	Kontinuerligt	Pedagogerna & Vårdnadshavarna
Diskussioner i arbetslag	Reflektionstid och kvällskonferens	Pedagogerna

Utredning och åtgärder

Verksamheten ska arbeta systematiskt för att upptäcka eventuell diskriminering, trakasserier och kränkningar. Verksamheten ska också ha en strategi för hur personal som får kännedom om, eller ser en pågående kränkning, ska hantera situationen.

Om ett barn upplever sig ha blivit utsatt för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling krävs inga bevis för att påbörja en utredning. Skyldigheten att utreda inträder vid första tillfället och oberoende av om det förelåg en avsikt att kränka eller inte. Det är viktigt att berörda vårdnadshavarna informeras så fort som möjligt. Personalen måste agera genast om situationen är akut och en skriftlig anmälan ska göras till förskolechef. Därefter ska förskolechef skyndsamt agera utifrån punkt 3 – *Tydliga roller och ansvarsfördelning* (se sidan 7-8 i detta dokument).

Barn som upplever sig trakasserade eller på annat sätt kränkta av personal är i en särskilt utsatt situation eftersom de befinner sig i beroendeställning. Förskolechef eller någon med motsvarande ledningsfunktion bör därför ansvara för en sådan utredning.

Det krävs goda rutiner för att upptäcka, utreda och åtgärda diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling. Arbetet ska påbörjas genast när det kommit signaler om att ett barn eller en elev känner sig diskriminerad, trakasserad eller kränkt. Verksamheten måste vidta åtgärder som dokumenteras och utvärderas för att förhindra att kränkningarna upprepas.

I vår verksamhet arbetar vi med utredning och åtgärder på följande sätt:

Utredning/Åtgärder	Insats/Arbetsätt	Tidpunkt	Ansvar
Lyssna av/samtala med barnet och/eller dess vårdnadshavare.	Informera arbetslaget och kontakta förskolechefen. Förskolechefen kontaktar vid behov barnhälsan.	Omgående	Pedagogerna och förskolechef
Vid incident då barn biter eller blir bitna finns en handlingsplan.	Informera arbetslaget och kontakta förskolechefen. Förskolechefen kontaktar vid behov barnhälsan.	Omgående	Pedagogerna och förskolechef

Dokumentation

Varje misstanke om diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling ska utredas, dokumenteras och följas upp. I Örebro kommun använder vi blanketten ”Dokumentation i ärende om diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling” som finns på kommunens intranät. Dokumentation ska göras både för den som blir utsatt och för den/de som utsätter.

I vår verksamhet arbetar vi med dokumentation på följande sätt:

Dokumentation	Insats/Arbetsätt	Tidpunkt	Ansvar
Vi använder Örebro kommuns blankett: ”Dokumentation i ärende om diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling”	Under ärendets gång för vi kontinuerliga tjänsteanteckningar.	Vid uppkommet behov.	Pedagogerna

Uppföljning

Förskolan ska ha rutiner för hur varje enskilt fall ska följas upp. Det är viktigt att alla inblandade får komma till tals i uppföljningen. Uppföljningen bör göras inom rimlig tid, och innehålla utvärdering av utredningen, åtgärderna och dokumentationen. Det är också viktigt att diskutera om händelsen ingår i ett mönster på förskolan. I så fall måste förskolan upprätta en handlingsplan för att ta tag i problemet på organisationsnivå.

I vår verksamhet arbetar vi med uppföljning på följande sätt:

Uppföljning	Insats/Arbetsätt	Tidpunkt	Ansvar
Möte med samtliga inblandade.	Utvärdera överenskomna åtgärder.	En tid efter händelsen uppkommit.	Pedagogerna

Läsa mer

www.skolverket.se

<http://www.skolinspektionen.se/BEO>

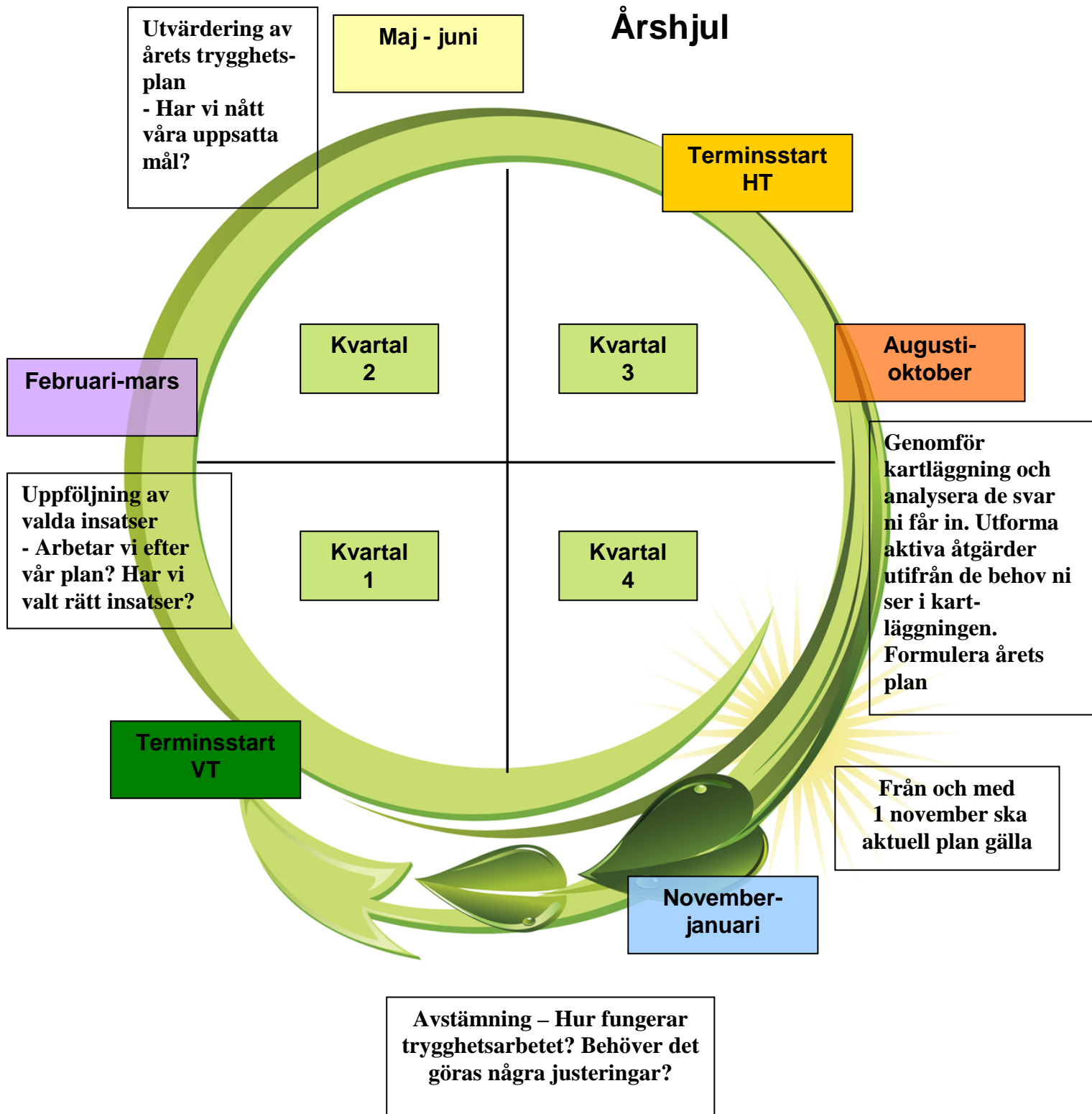
www.do.se

Planen upprättad av: Pedagogerna på förskolan Junibacken

Ort och datum: Örebro 2016-12-12

Ansvarig chef: Mona Hansen

Årshjul

Kontinuerligt arbete:

- Arbete i trygghetsteam eller liknande
- Årlig aktualitetskonferens för trygghetsteam, v.44
- Uppföljning av trygghetsarbetet på förvaltningsnivå